

Høringsuttalelse til Skatteoppkreverutvalgets utredning – NOU 2004:12 Bedere skatteoppkreving

Kommunene bør fortsatt ha ansvaret for skatteinnkrevingen utifra følgende begrunnelse:

Gode resultater

Norsk skatteinnkreving er i verdenstoppen. De kommunale skatteoppkreverne krever inn mellom 99 og 100% av all utlignet skatt. Små kommuner har like gode resultater som store kommuner. Dette skyldes at skatteinnkreving i stor grad dreier seg om god kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skatteyter. Effekten av en statliggjøring er ikke utredet og det er derfor høyst usikkert om det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen.

God rettsikkerhet

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skatteyterne, ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom fastsettelsen av skatten (ligningen) og innkrevingen av skatten. Avstand mellom fastsettelse og innkreving av skatt er slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteinnkrevingen. Statlige ligningskontorer og kommunale skatteoppkreverkontorer, slik det er i dag, gir den beste rettsikkerhetsgaranti.

God brukerservice

Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverkontorene utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverne scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. Statliggjøring og sentralisering av skatteinnkrevingen vil føre til dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene.

Kommunalt økonomisk selvstyre

Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyre. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Forslaget om å gjeninnføre bedriftsskatt som kommunal inntektskilde er ett eksempel på et tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Dersom ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkrevingskompetansen i kommunene dermed faller bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.

Folkevalgt kontroll og innsyn

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll – blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Statliggjøring og sentralisering vil medføre et "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer – og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

Effektiv drift og ressursbruk pga synergieffekter

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving gjennomføres i det samme miljøet som ivaretar kommunenes innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Dermed blir det mulig å opprettholde levedyktige innkrevingmiljøer i de små kommunene.

Distriktpolitiske hensyn ivaretas

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevingmiljøer og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. Statliggjøring vil bety sentralisering og reduksjon av antall kontorer, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser.

Statliggjøring vil medføre betydelige overgangskostnader

Statliggjøring av skatteinnkrevingen vil medføre betydelige overgangskostnader. Det skal etableres nye kontorer med de etablerings-, drifts og planleggingskostnader det medfører. Ansettelse opplæring og kompetanseoppbygging for nye skatteoppkrevende vil medføre en betydelig utfordring. Statliggjøring av skatteinnkrevingen vil høyst sannsynlig medføre et betydelig provenyrtap i en periode som vil styrke seg over flere år.

Konsekvensene er ikke utredet

Konsekvensene av eventuell statliggjøring er mangelfullt utredet. Spørsmål om hvordan en eventuell statliggjøring skal skje – bl.a. om den vil kunne gjennomføres som en virksomhetsoverdragelse – er overhodet ikke berørt i utredningen. Mangelen på analyser og konsekvensutredninger av eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen er en stor svakhet ved utredningen.